

SAMENVATTING MODULE: UV-STRALING

1. Waarom moeten we inzetten op het voorkomen van blootstelling aan uv-straling?

De incidentie van huidkanker stijgt snel. Overmatige blootstelling aan uv-straling is daarvan een belangrijke oorzaak. Blootstelling aan uv-straling kan ook staar en andere oogandoeningen veroorzaken en zorgt voor huidveroudering. In de toekomst zal de blootstelling aan uv-straling hoger worden door klimaatverandering. Klimaatadaptatiemaatregelen kunnen helpen om ziekte te voorkomen.

2. Voor wie is dit belangrijk?

Belangrijke risicogroepen zijn:

- Kinderen en adolescenten.
- Mensen die veel tijd in de zon doorbrengen, zoals buitensporters en buitenwerkers.
- Mensen die eerder huidkanker kregen of door hun huidtype meer kans hebben op zonverbranding.

3. Welke professionals kunnen lokaal een bijdrage leveren aan huidkankerpreventie?

Verschillende GGD-teams (o.a. jeugdgezondheidszorg, milieu en gezondheid, gezondheidsbevordering, inspectie kinderopvang en onderzoek) kunnen bijdragen aan bescherming tegen overmatige blootstelling aan uv-straling en huidkanker. GGD-medewerkers kunnen aandacht vragen voor het belang om schade door blootstelling aan uv-straling te voorkomen in hun advisering over een gezonde leefomgeving (bijvoorbeeld over speelplekken, scholen, buitenrecreatieplekken) en in contacten met ouders, verzorgers en medewerkers van kinderopvang en scholen. Ze kunnen gemeenten en andere organisaties bovendien voorzien van handvatten om de gezondheid van inwoners en specifieke doelgroepen te beschermen en bevorderen. Gemeenten hebben een belangrijke rol in preventie van huidkanker, doordat ze een taak hebben in het vormgeven van o.a. hun eigen gezondheidsbeleid, ruimtelijk beleid en groenbeleid. Doelen en ambities binnen het ruimtelijk domein zijn soms te verbinden met het gezondheidsdoel om huidkanker te voorkomen. De GHOR kan bij een groot evenement de risico's van uv-straling onder de aandacht brengen en adviseren over mogelijke maatregelen. Ook andere organisaties, zoals kinderopvang scholen en sportverenigingen, kunnen een rol spelen in preventie van huidkanker door kinderen extra te beschermen op zonnige dagen.

4. Bij welke beleidsonderwerpen kan je blootstelling aan uv-straling meenemen?

Bescherming tegen overmatige blootstelling aan uv-straling en huidkanker kan worden meegenomen in onder andere: gezondheidsbeleid, lokale hitteplannen, beleid op gebied van sport en bewegen, klimaatadaptatiebeleid, groenbeleid en in omgevingsvisies en -plannen.

5. Wat zijn mogelijke interventies?

Het belangrijkste advies om gezondheidsschade door blootstelling aan uv-straling te voorkomen is weren, kleren én smeren (in deze volgorde). Dit betekent: Blijf zoveel mogelijk uit de zon, vooral tussen 12.00 en 15.00 uur. Zoek de schaduw op en breng schaduw aan. Draag beschermende, lichte kleding, een zonnebril en een zonnehoed. Smeer elke twee uur de huid goed in met zonnebrandcrème met ten minste factor 30.

Gemeenten en andere beheerders van buitenruimten kunnen gezond gedrag faciliteren en stimuleren, door zowel fysieke interventies als voorlichting. Schaduwmaatregelen zijn heel effectief in het voorkomen van overmatige blootstelling aan uv-straling en preventie van huidkanker. Gedacht kan worden aan groen (bomen, struiken), maar ook aan schaduw via gebouwen en andere schaduwstructuren, zoals overkappingen en schaduwdoeken. Schaduw werkt ook gunstig om hittestress te voorkomen. Schaduwmaatregelen kunnen de omgeving aantrekkelijker maken en maken het mogelijk dat inwoners tijdens warme perioden blijven bewegen, ontmoeten en spelen. Het is belangrijk om te zorgen voor een integrale aanpak, waarbij schaduwmaatregelen gecombineerd worden met andere preventiemaatregelen. Bijvoorbeeld met voorlichting, educatie, gebruik van persoonlijke beschermingsmaatregelen, plaatsen van dispensers met zonnebrandcrème en het verminderen van het reflectievermogen (albedo) van de buitenruimte. Voor dat laatste is vergroening (gras, groene gevels en daken) een goede oplossing. Lokale overheden en beheerders van buitenruimten kunnen beleid vaststellen voor toepassing van schaduwmaatregelen en aanvullende maatregelen. In hoofdstuk 5, 6 en 7 van de [Module: Uv-straling](#) staan voorbeelden van maatregelen, tools en handelingsperspectieven om dit onderwerp vanuit verschillende beleidsvelden uit te werken en te borgen (o.a. enkele voorbeelden van planregels).